

Õiguskantsler

Kadri Nõmm
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 18.09.2019 nr 5-19-29/11

Meie 30.09.2019 nr 9-2/190661/1904773

Arvamus Euroopa Kohtult eelotsuse küsimise kohta

Austatud Kadri Nõmm

Palusite menetlusosalistel esitada oma arvamus ja ettepanekud Euroopa Kohtult eelotsuse taotlemise vajalikkuse ning esitatavate küsimuste sisu kohta.

Leian, et kõnealuses asjas ei ole Euroopa Kohtult eelotsuse küsimine põhjendatud.

Praegusel juhul tuleb anda hinnang sellele, kas Vabariigi Valitsuse 22.01.2013 määrus nr 12 „Vanglateenistuse ametniku tervisenõuded ja tervisekontrolli kord ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded“ ja selle lisa 1 on põhiseadusega kooskõlas. Vaidluse all on määruse sätted, mille kohaselt kuulmise nõrgenemise korral alla nõutud normi ei saa ametnik vanglateenistuses enam töötada, vaatamata võimalusele kuuldeparaadiga kuulmist parandada.

Euroopa Liidu Nõukogu direktiivi [2000/78/EÜ](#) (27.11.2000), millega kehtestatakse üldine raamistik inimeste võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, artikli 4 lõige 1 sätestab, et liikmesriigid võivad ette näha, et erinevat kohtlemist ükskõik millise artiklis 1 nimetatud põhjusega seotud omaduse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui see omadus on teatud kutsetegevuse laadi või sellega liituvate tingimuste tõttu oluline ja määrav kutsenõue, tingimusel, et eesmärk on õigustatud ja nõue sellega proportsionaalne. Seejuures tuleb arvestada mõistlike abinõude kohaldamise kohustust (direktiivi art 5).

Nende sätete rakendamisel on oluline hinnata kehtestatud piirangute proportsionaalsust. Kõnealusel juhul ei ole kahtlust selles, et vanglaametnik peab olema suuteline täitma olulisi tökohustusi. Piirangu põhiseaduslikkuse üle otsustamisel on vaja hinnata, kas vanglaametnik saab teenistusülesandeid täita abivahendit kasutades. Riigikohtul on võimalik lahendada see küsimus riigisisestele õigusaktidele ja kohtumenetluses väljaselgitatud asjaoludele toetudes.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Nõustun Teiega, et kui Euroopa Kohtu eelotsuse kohaselt on määrus direktiiviga kooskõlas, ei saa sellest järeldada, et samad sätted on kooskõlas põhiseadusega. Niisiis on põhiseadusel Eesti õiguskorras autonoomne tähendus ning põhiseadus võib tagada kõrgema põhiõiguste kaitse taseme kui Euroopa Liidu õigus või Euroopa inimõiguste konventsioon. Seega pole kõnealuse küsimuse lahendamisel Euroopa õigusest tulenevate kohustuste sisu väljaselgitamine möödapääsmatult vajalik. Leian ka seda, et eelotsuse küsimisega kaasnev viivitus ei ole käsiteldaval juhtumil põhjendatud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristiina Albi 693 8412
Kristiina.Albi@oiguskantsler.ee
Hent Kalmo 693 8400
Hent.Kalmo@oiguskantsler.ee